



Studie HELEN (Health, Life Style and Environment)

Zdravotní stav obyvatelstva je v rámci Systému monitorování sledován dotazníkovým šetřením nazvaným HELEN. Hlavním cílem šetření je doplnit dostupné údaje demografické a zdravotní statistiky o další ukazatele zdravotního stavu a odhadnout prevalenci vybraných neinfekčních onemocnění a rizikových faktorů těchto onemocnění u městské populace ČR. V rámci šetření jsou zjišťovány také vybrané socioekonomické a psychosociální charakteristiky a ukazatele životního stylu. Dále jsou hodnoceny názory respondentů na kvalitu životního prostředí v místě bydliště a jsou sledovány jejich postoje k problematice životního stylu a zdraví. Studie probíhá opakovaně v intervalu 3-5 let, od roku 1998 byly dosud realizovány tři etapy.

V každém městě bylo systematickým náhodným výběrem vybráno k dotazníkovému šetření 800 osob (400 mužů a 400 žen) ve věku 45-54 let. V I. a II. etapě byla polovina vybraných osob pozvána k lékařskému vyšetření, které zahrnovalo změření krevního tlaku, tělesné výšky a hmotnosti, obvodu pasu a boků a stanovení hladiny celkového cholesterolu v krvi. Dotazníky respondentům předávali tazatelé z řad hygienické služby a další proškolení tazatelé. Jejich hlavním úkolem bylo navázat kontakt s respondentem a přesvědčit ho k účasti ve studii. Následně tazatelé prováděli kontrolu a sběr vyplněných dotazníků. Dotazník vyplňoval respondent sám, bez pomoci tazatele.

První etapa studie HELEN se uskutečnila v letech 1998 až 2002 v 27 městech ČR zařazených do Systému monitorování. V první etapě studie byly získány údaje celkem od 14 214 osob (výsledná [response](#) byla 69,7%). Lékařského vyšetření se zúčastnilo celkem 3 649 osob, dosažená [response](#) byla 36,5 %.

Výsledky první etapy

- [2003](#) (969,80 KB) **Souhrnné výsledky I. etapy studie HELEN**
- **Výsledky frekvenční analýzy studie HELEN 1998 - 2002:**
 - ◆ [. Rizikové faktory + výsledky vyšetření](#) (84,50 KB)
 - ◆ [. Socioekonomické ukazatele + hodnocení sociálního a životního prostředí v místě bydliště](#) (120,50 KB)
 - ◆ [. Zdravotní ukazatele](#) (165,00 KB)

Druhá etapa studie HELEN proběhla v letech 2004 (Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Karviná, Kladno, Most, Olomouc, Plzeň, Žďár nad Sázavou) a 2005 (Děčín, Havlíčkův Brod, Jablonec n. Nisou, Jihlava, Klatovy, Kroměříž, Liberec, Mělník, Ostrava, Praha 10, Příbram, Svitavy, Šumperk, Ústí nad Labem, Ústí nad Orlicí, Znojmo) celkem v 25 městech. Jednalo se o opakování studie stejnou metodikou ve většině měst. V II. etapě dotazník vyplnilo celkem 9 230 osob, celková [response](#) dotazníkového šetření byla 49,9 %. Lékařského vyšetření se zúčastnilo 1 827 osob, celková účast na vyšetření byla 20,4 %.

Výsledky druhé etapy

- [. 2004](#) (365,53 KB) (Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Karviná, Kladno, Most, Olomouc, Plzeň, Žďár nad Sázavou)
- [. 2005](#) (492,54 KB) **Souhrnné výsledky II. etapy studie HELEN**



STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

- [2006](#) (896,99 KB) **Vztah vybraných faktorů a zdraví, výsledky lékařského vyšetření a porovnání vybraných výsledků I. a II. etapy studie**

Třetí etapa studie HELEN byla zahájena v roce 2009 v deseti městech ČR (Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Karviná, Kladno, Mělník, Most, Olomouc, Plzeň, Žďár nad Sázavou). V roce 2010 pak šetření pokračovalo v Jihlavě, Kroměříži, Liberci, Ostravě, Praze, Šumperku, Ústí nad Labem, Ústí nad Orlicí a Znojmě. V této etapě byly zpracovány údaje celkem 5 103 respondentů, což znamenalo respondenci 41,6 %.

Výsledky třetí etapy

- [2009](#) (649,23 KB) **Výsledky šetření za rok 2009** (Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Karviná, Kladno, Mělník, Most, Olomouc, Plzeň, Žďár nad Sázavou)
- [2010](#) (992,54 KB) **Výsledky studie HELEN za oba roky (2009-2010)** III. etapy. Součástí zprávy je kapitola **Demografické stárnutí**.
- [2011](#) (273,16 KB) **Porovnání vybraných výsledků I., II. a III. etapy studie**
- [2012](#) (1,49 MB) **Vztah vybraných faktorů a zdraví, výsledky lékařského vyšetření**
- [2013](#) (1,10 MB) **Porovnání životního stylu zdravé populace středního věku s osobami trpícími kardiovaskulárními nemocemi a jejich rizikovými faktory.**
- [2014](#) (1,11 MB) **Vliv socioekonomických faktorů na životní styl**

Studie HELEN byla po 3. etapě přerušena.